

Rácz Péter

NÉHÁNY ÁLLAT VISSZASZOKOTT A HÁZHOZ

itt hagyják nyomukat a hóban,
hangjukat a fák között, látványukért
hajnalban kéne kiosonni hátul
vagy szürkületkor olyan csöndben lenni
mint aki Isten háta mögé akar kerülni

olyan sokáig
olyan sokáig nem csinálni semmit,
nem beszélgetni, nem indulni sétára,
nem inni bort, csak annyit, hogy érezd
milyen a verandán ülni (jó)
nem emlékezni arra, hogy
tested súlytalan, csak a hó nehéz
ami rád hull gyors ütemben
és ülni köztük, észre nem venni
este nem lehet hozzád érni,
hajnalban igen

Várad, 2011/11.

Rácz Péter 1948-ban született Békéscsabán.
Verset ír, műfordítással foglalkozik. József Attila-díjas.

Cserna-Szabó András

EPIDÉMIA

Egy portói kikötői kocsmában szerződttetett a Medusa Moon szállás-
mestere, Fagundes. Barátságatlan, sebhelyes arcú, iszós alak volt, és
folyton magával cipelte jókora kalickáját, melyben Bobby névre hall-
gató cerkófmajma lakott. Én lettem a huszonegyedik hajószakács.

A luxusgőzösre 507 utas váltott jegyet. Nem volt sok holmim, egy
kopott vulkánfiber bőröndben némi ruhanemű, és néhány könyv, köz-
tük Czifrai szakácskönyvének 1829-es, és a Parerga und Paralipomená-
nak 1851-es kiadása. Mokhtarral, a maláj konyhamészárossal kerültem
közös kabinba. Nem volt ellenemre a napi tizenhat óra munka, felej-
teni akartam. Egy zöld szemű lányt hagytam a hátam mögött a zsidó-
negyedben, aki recés halpucoló kést döfött a szívembe, azután két és
fél évig forgatta körbe-körbe. Dumouriez konyhafőnök szigorúan a sze-
mem közé nézett, azt kérdezte, mit tudsz. Mindent, válaszoltam fleg-
mán, egy püspöknél szolgáltam. Majd meglátjuk, mondta a séf, és első
este már 507 személyre főztem teknősbékát hattyúvér-mártásban. A ha-
talmas maláj már a harmadik éjszaka bebújt mellém. Előbb csak si-
mogatót, később csókolgatót. Egy szót se szóltam. Némán feküdtem
a hasamon, és bárányokat számolgattam. A nyolcvannegyedik bárány-
nál Mokhtar tizenegy aprót sóhajtott a fülembé, aztán visszabújt a saját
ágyába. így ment ez aztán minden éjjel. A kormányos betegedett meg
legelőszőr. Nem volt olyan sál, ami eltakarhatta volna gennyes nyakát.
Aztán egy holland gyémántkereskedőn tűntek fel az össze nem téveszt-
hető tünetek. A hajóorvos, Jean-Paul, aki folyton bejárt hozzánk repe-
tázni, imádta a békát kucsmagombával, azt mondta, nincs mese, fiúk,
itt most mindannyian meg fogunk döglenni. Aztán reménytelenségé-
ben felzabált három adag borjúagyvelőt Orly módra. Én aztán nem,
mondtam, mire a többi szakácsok veszettül röhögtek. Miért, ki vagy
te, tán a Jóisten? Halhatatlan lenne őkegyelme? – kérdezték gúnyosan.
De én tudtam, hogy nem itt, a Medusa Moonon fogok elpatkolni.
Mert megálmodtam a halálom. Egy kínai kurva fog kalaptúvel nyakon
szúrni valami koszos kuplerájban. De ezt nem kötöttem az orrukra.
A kormányos hulláját egy hét múlva a tengerbe dobták. Egyetlen hajó
sem mert segíteni rajtunk, féltek a fertőzéstől. A kikötők nem fogad-
ták a Medusa Moont. Kint hanyódtunk a tenger közepén, nyakunkon

a ragály és a gyilkos huszadik század. Szilveszter éjjelén a parkettrészeg milliomosok egymás után lőtték főbe magukat a bárban. Én, aki azóta sem léptem át egyetlen nyilvánosház küszöbét, már tudom, nekik volt igazuk. Volt olyan nap, amikor a malájjal ötvennél is több halottat hajítottunk a tengerbe, és ötvennél is többször mondtuk el a Miatyánkot. Végül Mokhtart is elvitte az epidémia. A kapitány is meghalt. Fagundes szállásmester húzta a legtovább. Ő magától ugrott a habok közé. Végül ottmaradtam kettesben a majommal az üres kísértethajón. Álltam a fedélzeten. Alattam a raktárban ötezer liter sózott hattyúvér-konzerv, felettem a csillagos ég. Cseppet sem féltem. Keresztre feszítettem a cerkóf majmot és megkínóztam. Több napon keresztül, különböző konyhai eszközökkel. Előbb azt mondtam magamnak, azért teszem, mert a kínzott állat húsa jóval ízletesebb, ezt minden, konyhában jártas ember tudja. Később bevallottam magamnak az igazságot. Csakis azért okozok az állatnak fájdalmat, mert megtehetem. Ugyanezen okból kínzott meg engem a zsidó kisasszony Portóban. Mert megtehetette. Végül – az aranyló naplemente csodás fényében – kiteptem Bobby szívét. Mámoros érzés kerített hatalmába.

A század elkezdődött. Egyedül voltam a Medusa Moon fedélzetén, a tenger közepén. Később, miközben a vörös majommáját tejbe áztatam, arra gondoltam, milyen mélyen egytértek Schopenhauerrel abban, hogy a boldogság csakis azoké, akik beérik önmagukkal.

Ózon, 2011. november

Cserna-Szabó András 1974-ben született Szentesen. Prózát ír. József Attila-díjas.

GASZTRONÓMIA ÉS IRODALOM

Tematikus rovatunk címe látszólag kissé félrevezető, hiszen egyetlen klasszikus értelemben vett szépirodalmi tanulmány olvasható benne. Ha azonban az irodalom fogalmát valamivel tágabban, a szövegalkotást, diskurzusgenerálást előtérbe állítva értelmezzük – ami mellett szintén szólnak érvek –, a Krúdytól a gasztroblogokig ívelő összeállítás már kétségtávolan irodalmiként jellemezhető. Napjainkban divatosabbá vált, s szinte minden kommunikációs felületen burjánzik a gasztronómiáról való beszéd, ez azonban – miként arra az írások is rámutatnak – gyakran egészen másról szól, mint elsőre gondolnánk: életről és halálról, hagyományokról és önkifejezésről, életformák választásáról. Az étkezés és az italfogyasztás kultúrája, illetve ennek nyelvi-szemiotikai vonatkozásai ezért (is) váltják ki rendszeresen az irodalmárokat, kommunikációkutatókat érdeklődését. A Szépirodalmi Figyelő ezen érdeklődés legfrissebb gyümölcseiből kínál – felkért szerzőinknek köszönhetően igen széles spektrumot átfogó – ízelítőt. A rovat összeállításában nyújtott segítségért, társszerkesztői munkájáért Szűts Zoltánnak tartozunk köszönettel.

